

Az össz-szövetségi információs rendszer hatékonysága nagymértékben a szakfolyóiratok rendszerének szervezetségi szintjétől függ. Szükségszerűnek látszik, hogy a könyvtárügy általános fejlesztési terveiben szerepeljenek az időszaki szakkiadványok propagálásával és fejlesztésével foglalkozó intézkedések.

/Naucsnye i Tehnicseszkie Biblioteki SzSzSzR, 1975.
1.sz. p.3-9./

Viszocsek Valerijné

NEMZETKÖZI SZERVEZETEK

Az NTMIK hírei

Miről ír a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ
Hiradója?
/MCNTI Vesztnik 1975/3 szám/

1. Az NTMIK-MNB ülése

1975. május 13-16. között Moszkvában ülést tartott a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ /NTMIK/ irányító és ellenőrző testülete, a Meghatalmazott Képviselők Bizottsága /MKB/. A tizedik, jubileumi ülésen dr. DUZS János, az OMF B főosztályvezetője, aki az MKB-ban Magyarország állandó képviselője, elnökölt. Az MKB ülésen Bulgária, Magyarország, az NDK, Kuba, a Mongol Népköztársaság, Lengyelország, Románia, a Szovjetunió és Csehszlovákia képviselői, az NTMIK Revíziós Bizottságának elnöke, az NTMIK igazgatója, helyettesei és vezető munkatársai vettek részt. Képviseltette magát a KGST Titkárság, a KGST Számítástechnikai Kormányközi Bizottság, és részt vett több nemzetközi információs alrendszer képviselője is.

A Bizottság jóváhagyta az NTMIK igazgatójának beszámolóját az 1974-es feladatok teljesítéséről, és az 1974-es gazdasági tevékenységről, továbbá jóváhagyta a Revíziós Bizottság jelentését az NTMIK-nek a tárgyidőszakban folytatott pénzügyi-gazdasági tevékenységéről.

Megbízta az NTMIK-et, hogy tegyen lépéseket

az információszolgáltatások növelésére mind az NTMIK-en belül, mind a specializált információszolgáltatások révén;

a Tudományos Kutatások Nemzetközi Specializált Információszolgáltatási Rendszerének kiszélesítésére;

a beérkező anyagok feldolgozási határidőinek lerövidítésére, s a felhasználók forrásokkal való maximális ellátására.

Az NTMIK feladatának jelölték meg továbbá, hogy nyújtson szervezési-módszertani segítséget az ágazati alrendszereknek, hogy azok minél előbb megkezdhesék gyakorlati működésüket.

Az 1976-os munkatervet, költségvetést és létszámot jóváhagyva az MKB felhívta az NTMIK figyelmét a tagországok felhasználóinak jobb információellátására.

Az MKB ülése jóváhagyta a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információszolgáltatási Rendszer /NTMIR/ tervezetének kiegészítéseit és módosításait, továbbá meghallgatta és elfogadta az 1-26. témakörökben végzett 1974. évi munkáról szóló összesített beszámolót. Elfogadta az 1-26. témakörben lefolytatandó közös kutatások 1976. évi egységes koordinációs tervét. Az NTMIR 1976-1980-as fejlesztési programját munkaanyagként hagyták jóvá. Ezt az ülésen elhangzott vélemények figyelembevételével az NTMIK részletesen kidolgozza és a következő MKB ülés elé terjeszti, mint az NTMIK öt éves fejlesztési tervének tervezetét.

A normatív-műszaki dokumentumok tervezetét megvitatta az alábbi dokumentumokat fogadták el:

több nyelvű információkereső teauruszok tartalma, szerkezete és megjelenési formája;

egynyelvű információkereső teaurusz szerkezete, tartalma és megjelenési formája;

periodikus kiadványok nemzetközi szabvány szerinti számozása;

könyvek nemzetközi szabvány szerinti számozása.

Az utolsó három dokumentumot KGST szabványtervezetként fogadták el, és megbízta az NTMIK-et, forduljon a KGST szerveihez azzal a javaslattal, hogy az adott dokumentumokat KGST szabványnak sorolják át. Az MKB döntést hozott arról, hogy a jövőben a szabványosítási munkatervben KGST ajánlásként feltüntetett normatív-műszaki dokumentumok tervezetét KGST szabványként kell kidolgozni.

Az NTMIK Komplex Automatizált Információszolgáltatási Rendszerének műszaki tervét vizsgálva az MKB úgy ítélte meg, hogy ez a dokumentum alapul szolgálhat a rendszer létrehozására.

Az ülésen a nemzetközi ágazati és specializált információszolgáltatási rend-

szerek létrehozásával és fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket is megvitatták. Meghallgatták a Vaskohászati NÁTMIR és a Szinesfémkohászati NÁTMIR vezető szervei igazgatóinak beszámolóját és határozatot hoztak az ágazati és specializált alrendszerek munkája összehangolásának megjavítására, nemzetközi és nemzeti szinten egyaránt.

Mind az ágazati, mind a specializált információs alrendszerek tanácsainak javasolták, hogy rövidítsék le az automatizált rendszerek munkába állításának határidőit és kezdjék meg a mágnesszalagos információcserét. Felhívta a rendszertanácsok figyelmét, hogy információellátását javítsák mágnesszalagos és tradicionális hordozókon történő szolgáltatásokkal. Rámutatott arra, hogy az automatizált szolgáltatások intenzív fejlesztésével az ágazati alrendszerek mágnesszalagos szolgáltatása felgyorsul, ugyanakkor elkerülhetővé válik az ágazati alrendszerekben a dokumentumok felesleges párhuzamos/áduplikált/ feldolgozása.

Az MKB tudomásul vette a KGST-tagországok Belkereskedelmi Miniszteri Értekezletének döntését a belkereskedelmi információs alrendszer létrehozásáról. Jóváhagyta az alrendszer és a rendszertanácsának alapszabályzatát, kijelölte az alrendszerben résztvevő nemzeti báziszerveket. Magyarországon a báziszerve a Belkereskedelmi Kutató Intézet Központi dokumentációs könyvtára.

Az ülésen megvitatták a Környezetvédelmi Információs Szolgálat létrehozására vonatkozó javaslatot. Tudomásul vették a KGST Építésügyi Állandó Bizottsága 33. ülésének az építésügyi alrendszer feladataira vonatkozó határozatát. Azzal a kéréssel fordultak a rendszertanácsához, hogy dolgozzák ki a rendszer fejlesztésére vonatkozó részletes távlati és éves terveket, amelyekben fontos helyet kell kapnia az automatizálásnak és a mágnesszalagos információcserének.

Jóváhagyták az Informatika Elmélete és Gyakorlata Nemzetközi Információs Szolgálat alapszabályzatát, műszaki feladattervét és a Szolgálat 1975-1980-as működési és fejlesztési tervét, továbbá a Szolgálat báziszerveit. Ezek sorában a gépesítési és automatizálási eszközökre vonatkozó információs szolgálat báziszerve a Könyvtártudományi és Módszertani Központ.

Megvitatták az Orvostudományi Információs alrendszernek az NTMIR-be történő bekapcsolását és felkérték a szocialista országok orvostudományi információs szakértőinek értekezletét, hogy az NTMIK-kel közösen dolgozzák ki az alrendszer működéséhez szükséges alapokmányokat.

Az MKB jóváhagyta az ISDS /International Serials Data System/ és az NTMIK között létrejött egyezményt, amely az NTMIK-et ISDS regionális központjának nyilvánítja.

Jóváhagyták a publikált dokumentumok alrendszerének szervezeti és működési koncepcióját, figyelemmel más specializált és ágazati alrendszerekkel való kölcsönhatására is.

Az információs dolgozók továbbképzésével foglalkozva munka-dokumentumként fogadták el "Az alapszervezet az NTMIK-tagországok infor-

mációs dolgozóinak továbbképzéséről az IPKIR keretében" c. dokumentumot /IPKIR = Insztitut povüsenija kvalifikacii informacionnih rabotnikov = Információs Dolgozók Továbbképző Intézete/, és megbízták az NTMIK-et, hogy szakértői értekezletet hívjon össze részletes oktatási terv és más idevágó dokumentumok kidolgozására.

Jóváhagyták alkalmazói programcsomagok szakértői tanácsának munkatervét.

Megvitatatták továbbá az ágazati és specializált alrendszerek kölcsönös szolgáltatásainak elszámolási rendjét.

Az ülés meghallgatta M. DERENTOVICZ-nak, Lengyelország állandó képviselőjének, a varsói CİNTE igazgatójának beszámolóját a Lengyel Népköztársaság tudományos és műszaki információs rendszeréről.

A Bizottság soron következő ülését 1975. december 16-19. között Berlinben rendezik.

2. Egyéb hírek

A Vesztnik beszámol a KGST Tudományos-Műszaki Együttműködési Bizottságának 1975. március 17-18-i üléséről, amelyen jóváhagyták a Bizottság 1974-es munkájáról és további tevékenységéről szóló jelentést.

Az Együttműködési Bizottság a következő kérdéseket vizsgálta: a KGST-tagországok 1976-1980. évi sokoldalú integrációs intézkedési terve a tudományos-műszaki együttműködésben; energia- és fűtőanyag problémák stb.

A Vesztnik beszámol a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Film Információs Rendszer /az INTERFILMINFORM/ filmkópiák egységes formátumának kidolgozásával foglalkozó munkacsoportjának első üléséről, amelyet Budapesten rendeztek meg, továbbá a Nemzetközi Tudományos-Műszaki Fordítások Információs Szolgálat 1.sz. munkacsoportjának üléséről, valamint a KGST Szabványügyi és Metrológiai Automatizált Információs Irányító Rendszere munkacsoportjának hetedik üléséről.

A Vesztnik híreket közöl a KGST Vegyipari Állandó Bizottság 46. üléséről; az Ásványolaj- és Gázipari Állandó Bizottság 42. üléséről; az AGROINFORM munkacsoport üléséről; a Szénbányászati alrendszer tanácsának második üléséről, az orvostudományi információs rendszer munkacsoportjának értekezletéről, a szinesfémipari tájékoztatás nemzetközi információkereső nyelvének kérdésével foglalkozó szakértői értekezletéről és az informatika elméletével és gyakorlatával foglalkozó oktatók nemzetközi szimpóziumáról.

Külön fejezetben számol be a Vesztnik a nemzeti információs rendszereknek a "KGST-tagországok hatékony tudományos-műszaki információs rendszerének kidolgozása a feldolgozás, a keresés, a rendelkezés-

re bocsátás és a távközlés folyamatai komplex gépesítésének és automatizálásának módszerei és eszközei alapján" elnevezésű témában kifejlesztett együttműködésről. Közli továbbá az MKB 10. ülésén elfogadott összesített beszámolót e témában 1974-ben végzett tudományos kutatásokról.

Görög Ibolya

A Publikált Dokumentumok Nemzetközi
Specializált Információs Rendszer (PDNSIR)
szervezeti és működési koncepciója

1. A Publikált Dokumentumok Nemzetközi Specializált Információs Rendszere /PDNSIR/ a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer /NTMIR/ keretei között jött létre. Feladata a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ /NTMIK/ tagországainak információs rendszerei által folytatott tevékenység integrálása, a publikált dokumentumokra vonatkozó jeladó és referáló információs kiadványok készítése céljából.

2. A PDNSIR létrehozása lehetőséget nyújt a világ tudományos-műszaki irodalmának minél teljesebb összegyűjtésére, különös tekintettel az NTMIK tagországokban publikált elsődleges dokumentumokra. A cél: az információk felhasználóinak ellátása - minél kisebb anyagi és szellemi ráfordítással - minél több információval, kiadványokkal és szolgáltatásokkal.

3. A PDNSIR nem helyettesíti a publikált dokumentumok nemzeti információs rendszereit, így az egyes tagországokban hagyományosan kialakult, s a felhasználók igényeinek megfelelő bibliográfiai és referenz szolgáltatásokat sem. A PDNSIR mint az NTMIR specializált alrendszere a nemzeti rendszerek együttműködésén alapul.

4. A PDNSIR a legújabb technikát és információhordozókat alkalmazó automatizált tudományos műszaki információs rendszer.

5. A PDNSIR kialakításának első szakaszában két specializált alrendszere működik, egymint

- a PDNSIR - SZI /jeladó információ/ és
- a PDNSIR - RI /referáló információ/

6. A PDNSIR a következő dokumentumfajtákat dolgozza fel: időszaki és sorozati kiadványok, könyvek, szabadalmak, letéti kéziratok és néhány más elsődleges kiadvány.